

ting at tænke paa, thi jeg har ikke sporet en eneste Yttring af Velvillie ligeoverfor denne Sag fra den Side i alle de Aar, jeg mindes. Efterat Rigsdagen havde faaet samlet ogsaa disse Anliggender under sig, skienkede man dette Spørgsmaal, navnlig ved de Forhandlinger, der reiste sig om flere Søfartsforhold umiddelbart efter 1864, en større Opmærksomhed, og af dette fremgik en ny Lov om Styrmandsexamen af 1869, hvorefter der opmuntres til Etablering af en udvidet Undervisning for Styrmand. Man erkendte, at det var af overordenlig Bigtighed, at Styrmandsundervisningen hertilands holdt Skridt med Nabolandene. Man erkendte, at man i Nabolandene, og da navnlig i Tydskland, offrede overordenlig betydelige Summer i enhver Retning paa at have deres Koffardisøfolds Undervisning; man oprettede der flere Skoler og gjorde i det Hele taget disse til meget kostbare Statsanstalter, og ligeoverfor det sagde man, at det var en Opgave ogsaa hertilands af den Betydning for Samfundet, at den burde søges fremmet. Rigsdagen er vel endnu af denne Mening, og det Forslag, der her foreligger, tyder ikke i modsat Retning. Det er altsaa en Opgave, som bør fremmes, fremmes med forholdsvis saa Midler. Men paa hvilken Maade skal den gribes an? Saa sagde man: Vi ville nu ligesaa lidt som tidligere præmiere Undermaalsundervisningen, Laarmaalsundervisningen. Der er just ikke Spørgsmaal, om den Vedkommende kan naae op til den allerede efter Loven af 6te Marts 1869 befalede Førstexamen, ved Erhvervelsen af hvilken han faar en i Nævningsloven hjemlet Forbringret, altsaa en vis Erstatning; men det, som det for os gjælder om at præmiere og opmuntre til, er, at saamange Spemandselever som muligt kunne faae Del i den udvidede Undervisning, isølge hvilken de kunne røgte deres Kald bedst og hævde sig i Konkurrencen med Nabolaternes Koffardiofficerer. — Hvad sagde man saa med Hensyn til Formerne for denne Understøttelse? Sagde man: Nu slænge vi 10,000 Kr. ud, og enhver Elev, der kan komme med Attest for at have taget Mastinisteramen, og enhver, der kan komme med en Attest for at kunne skrive et Brev, faar en Del af dette Beløb? Nei! Man sagde: Det Antal af Elever, her er Tale om, er ca. et Par Hundrede om Aaret; det er ikke som ved Almuefriskolerne et Spørgsmaal om 300,000 Børn, der skulle forrykkes fra offentlige til private Skoler eller fordeles derimellem; det er ikke som ved Højskolerne, hvor man paa mange Punkter har i Hundredevis at kunne drage til sig. Her er det et vist indskrænket Antal, det kan statistisk oplyses, at det er et forholdsvis lille Tal aarlig, der søger det, og som man har Brug for. Det vil nærmest være et Spørgsmaal af samme Art som, naar man siger: vi skulle have et vist Antal Kadetter, et vist Antal Underofficerselever ved Underofficersskolen for Marinen, og ligeledes ved Hærens

Officersskole. Saa siger man: Det, som skal anvendes for at opnaa disse Formaal, styrte vi ikke ud her og der, allevegne for at faae det Formaal opnaaet at faae saa og saa mange om Aaret; men vi maa samle vore Bestræbelser paa enkelte Punkter, ellers sprede vi vore Kræfter og naae ikke Maalet. Derfor sagde man, eftersom Sagen havde udviklet sig, og før der var Tale om en Dre fra Staten til denne Opgave: Hvem, hvilke Kræfter og hvilke Undervisningsanstalter have da omkring i Landet hævdet denne Opgave, hævnet og løftet denne Opgave, holdt den oppe under saadanne flette Forhold ligeoverfor de andre Stater? Det var man snart klar paa. Man fandt let de to vedkommende Undervisningsanstalter Ost for Store Belt, den ene i Jyn og de to i Sjælland, een i Nord, og een i Syd, man fandt de 5 Hovedstationer, som egentlig saa godt som i alt Væsenligt havde haaet den videregaaende Undervisning af Styrmand til Dato, og som altsaa ved deres hele Anlæg, Lærerkrafter og Læremidler og ved deres Beliggenhed havde viist, at de vare særlige Punkter for disse 150—200 Mennesker, hvorom der var Tale. Man sagde da: Istedetfor at anlægge den Maalestof for Fordelingen, som anlægges ved Højskolerne, nemlig Elevantallet, Noget, der for disses Vedkommende kan gøres, fordi Højskolerne have deres Elever allevegne, og kan faae dem i Hundredevis, om det skulde være, og istedetfor at anlægge den Maalestof for Fordelingen, som anlægges for Friskolerne, som have sine Elever allevegne, saa fordeler man af Hensyn til, hvad der er formaalstjenligt for den Opgave, Staten har: at faae disse 150—200 Mennesker udvillige bedst muligt, og det sker ikke ved at sprede Krafterne, ved at præmiere Laarmaalsundervisningen eller deslige, men det sker ved at gjøre det muligt paa visse Brændpunkter at samle saadanne Lærerkrafter og saadanne Læremidler, at Lovgivningsmagten kan fordre det fuldt fyldestgjort, som det vil enhver Tid anser for nødvendigt. Det er Traditionen i de 11 sidstforløbene Aar, og jeg siger Dem, mine Herrer, dersom De bryde den Tradition paa Grund af særlige Omstændigheder, saa bryde De Deres egen Velvillie og Hensigt med Hensyn til Opgaven; thi Aar efter Aar stige Kravene til vore Koffardiofficerer, og Aar efter Aar vil Tallet af dem, der skal bruges her tilands, bliue mindre. Samtidig med at Seilskibenes Antal gaar ned, samtidig dermed spinder Antallet af disse og dermed ogsaa af dem, som kunne nøies med den første elementære Undervisning. I samme Grad som Dampskibene blive større og større, i samme Grad vil der kræves Snildhed og Hurtighed i mangehaande Forhold; i samme Grad som vi ved den ene Lov efter den anden paalægge vore Skibsførere Pligter, som maaste mange af de Herrer ingen Anelse have om, i samme Grad kræves der Mandsmødighed og Dygtighed hos de unge Mænd, der skulle gaa ind til denne Sjær-